

Základní škola a Mateřská škola, Břežany
okres Znojmo příspěvková organizace 67165 Břežany 174, IČ: 75 00 88 82
e-mail: reditelna@zsbrezany.cz tel. 515 277113

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Název: „Jaro, léto, podzim, zima, v naší školce je vždy prima!“

*„Řekni mi a já zapomenu,
ukaž mi a já si zapamatuji,
nech mě to udělat a já pochopím.“
Staré čínské přísloví*

ŠVP je platný od 1.9.2021

Číslo jednací: 904/2021

Projednáno na pedagogické radě dne 24.08.2021.

Projednáno na školské radě dne 31.08.2021.

Obsah školního vzdělávacího programu:

1. Identifikační údaje mateřské školy
2. Obecná charakteristika školy
3. Podmínky vzdělávání
 - 3.1. Věcné podmínky
 - 3.2. Životospráva
 - 3.3. Psychosociální podmínky
 - 3.4. Organizace vzdělávání
 - 3.4.1. Režim dne
 - 3.5. Řízení mateřské školy
 - 3.6. Personální a pedagogické zajištění
 - 3.7. Spolupráce s rodinou
 - 3.7.1. Akce pro rodiče a pro rodiče s dětmi
 - 3.8. Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 3.8.1. Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními
 - 3.8.2. Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními
 - 3.8.3. Podmínky vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními
 - 3.8.4. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka
 - 3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných
 - 3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let
4. Organizace vzdělávání
5. Charakteristika vzdělávacího programu
6. Vzdělávací obsah
 - 6.1. Poznávání sebe sama
 - 6.2. Dobrou radu ti dám, nejsi na světě sám
 - 6.3. Letem světem
 - 6.4. Jen si děti všimněte, co je krásy na světě
 - 6.5. Zelenina s ovocem, dáme na frank nemocem
7. Evaluační systém

1. Identifikační údaje mateřské školy:

Č.j.: 904/2021

Název zařízení: Základní škola a Mateřská škola, Břežany, příspěvková organizace

Sídlo školy: Břežany 174, 671 65

IČO: 750 088 82

Redizo: 600 127 915

Zřizovatel: Obec Břežany 103, 671 65

Ředitelka organizace: Mgr. Lucie Martinková

Telefon: 515 277113, ředitelství ZŠ: 515 277 113

E-mail: reditelna@zsbrezany.cz

Webová adresa: www.zsbrezany.cz

Vedoucí učitelka: Nikola Hansalová

Kontrolní orgán: Česká školní inspekce

Kapacita školy: 56 dětí

Zpracoval: kolektiv pedagogických pracovníků mateřské školy

Platnost ŠVP: ŠVP je platný od 1. září 2021, může být aktualizován po projednání pedagogickou radou školy.

Školní vzdělávací program byl projednán a schválen pedagogickou radou školy dne 24. srpna 2021 a je umístěn ve vestibulu školy a na internetových stránkách školy.

2. Obecná charakteristika školy:

Naše mateřská škola byla od 1.9. 1996 zařazena do sítě předškolních zařízení a k 1.1. 2003 přešla do právní subjektivity pod základní školu v Břežanech. Od 01.08. 2019 je zde ředitelkou Mgr. Lucie Martinková. Vedoucí učitelkou je od 01.03. 2020 Nikola Hansalová. Škola je jednopatrová budova se dvěma třídami s kapacitou 56 dětí. Pracují zde čtyři pedagogické pracovnice, z nichž jedna absolvovala kurz logopedického asistenta, chůva, o úklid se stará paní uklízečka, o údržbu budovy a okolí budovy se stará pan školník. Součástí budovy je školní jídelna, kde pracují dvě kuchařky a vedoucí stravování.

V budově se nachází dvě třídy a dvě herny, dvě sociální zařízení pro děti, dvě šatny pro děti, dvě kuchyňky na vydávání stravy a dva kabinety pro pedagogické pracovníky. Ve třídách jsou malé kabinety pro pomůcky. Okolí budovy tvoří rozlehlá zahrada se zahradním náčiním na relaxaci, hry, odpočinek i pohybové využití dětí. Umístění školy nám umožňuje chodit s dětmi často do přírody. V druhé části budovy je velká kuchyně se skladem a kanceláří vedoucí stravování. Všechny prostory i vybavení splňují bezpečnostní i hygienické normy dle platných předpisů.

Každoročně pořádáme spoustu akcí pro děti i rodiče s dětmi. Jezdíme na plavání do rehabilitačního centra v Hrušovanech nad Jevišovkou, společně se školou navštěvujeme brněnské divadlo Radost. Ve škole probíhají edukačně-stimulační skupinky, kroužek Metoda dobrého startu nebo kroužek logopedické prevence.

Filosofií naší školy je budování rodinné školy, rozvíjet samostatné a zdravé sebevědomé děti cestou přirozené výchovy. Veškeré snažení zaměstnanců školy směřuje k tomu, aby zde bylo dítě šťastné a spokojené.

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky

Naše MŠ má dostatečně velké prostory pro počet zapsaných dětí. Prostorové uspořádání vyhovuje různým skupinovým a individuálním činnostem dětí.

Dětský nábytek, nářadí k tělovýchově a zdravotně hygienické zařízení a předměty pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny stanoveným požadavkům. Odpovídá počtu dětí a je esteticky vzhledné. Vybavení hračkami, pomůckami a náčiním odpovídá počtu a věku dětí, avšak ho postupně doplňujeme, popřípadě vyměňujeme. Hračky jsou dětem přístupné, umístěné tak, aby je děti dobře viděly a mohly si je samostatně brát. V minulém i letošním roce jsme doplnily stolní hry (domina, pexesa, ...), puzzle, dřevěné stavebnice, kočárky, maňásky nebo různé logopedické pomůcky. Ve škole je dostatek výtvarného materiálu-běžný i netradiční. Děti svými výtvary zdobí prostory MŠ, rodičům jsou všechny výtvary a práce přístupné. Ve školním roce 2018/2019 se koupily do dolní třídy nové skříně na hračky. Staré jsme použili v kabinetech/kancelářích. Do dolní třídy byl ve školním roce 2020/2021 koupen klavír pro zkvalitnění hudebního vzdělávání dětí, pro zkvalitnění tělovýchovy byl koupen například aktivní kruh či padáky. Ve stejném školním roce se také koupily nové dětské stoly a židle do třídy Koťátek.

Na školní budovu navazuje školní zahrada, která umožňuje dětem rozmanité pohybové aktivity. Vybavení zahrady nám vyhovuje, v roce 2019 bylo vybudováno nové pískoviště, v druhém pískovišti vyměněn písek, pořízeny balanční prvky a domeček s horolezeckou stěnou. Na zahradě bude nutné obměnit/zrekonstruovat lavičky a přetřít dřevěné konstrukce u houpaček a dalších.

Všechny prostory MŠ (vnitřní i venkovní) splňují hygienické a bezpečnostní normy. Škola byla v létě 2021 vymalována. Během malování byla vyměněna kuchyňka u dolní třídy.

3.2. Životaspráva

Dětem je podávána plnohodnotná a vyvážená strava, ale je potřeba děti motivovat k lepším stravovacím návykům (jíst pomazánky, zkoušet nové věci). Vše ve spolupráci s rodinou. Je zajištěn dostatečný pitný režim. Dětem je podáván čaj, šťávy z ovoce nebo voda. Pitný režim musíme u dětí hlídat, často jim jej připomínáme. Ve stravě je ve velké míře zařazeno ovoce a zelenina. Děti motivujeme k jedení ovoce a zeleniny. Děti do jídla nenutíme, avšak trváme na ochutnání, popřípadě zhodnocení jídla (po domluvě s rodiči.) Denní režim je flexibilní, umožňuje přizpůsobení aktuálním potřebám a situacím. Denně jsme dostatečně dlouho venku, děti mají dostatek volného pohybu na školní zahradě, ale v interiéru školy je pohyb omezen v rámci možností a v rámci bezpečnosti. Vzhledem k tomu zařazujeme především organizované pohybové chvíle. Respektujeme individuální potřebu spánku a odpočinku. Po obědě odpočívají všechny děti. Děti, které nespávají, si po krátkém odpočinku mohou vzít na lehátko nebo ke stolečku knížku na prohlížení nebo si vybrat jinou klidovou činnost. Učitelky i ostatní zaměstnanci se chovají podle zásad zdravého životního stylu a tím jsou dětem vzorem.

3.3. Psychosociální podmínky

Děti a dospělí se v MŠ cítí dobře, spokojeně a bezpečně. Umožňujeme adaptaci pro nové děti a jejich rodiče. Respektujeme individuální a vývojové potřeby dětí. Více se zaměříme na děti s vadami řeči a na děti s odkladem školní docházky. Všechny děti mají rovnocenné postavení. Učitelky respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Necháváme děti samostatně se rozhodovat, navozujeme situace pohody, klidu a relaxace. Nepřipouštíme projevy nerovnosti, podceňování či zesměšňování-pokud se vyskytne, ihned řešíme. Vedeme děti k názoru, že jsme si všichni rovni bez ohledu na sociální a finanční rozdíly. Volnost a svoboda dětí je vyvážená s nezbytnou mírou omezení. Učíme děti pravidlům soužití ve třídě. Děti dostávají jasné a srozumitelné pokyny. Děti podporujeme, komunikujeme s nimi přímě, vstřícně, empaticky, snažíme se dětem naslouchat. Podporujeme jejich zdravou soutěživost. Uplatňujeme pedagogický styl s nabídkou, při kterém počítáme se samotným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte, snažíme se, aby byla dítěti blízká, lehce pochopitelná, přiměřeně náročná. Vyhýbáme se negativním slovním komentářům, podporujeme děti v experimentování, jejich práci oceňujeme, přiměřeně pozitivně reagujeme. Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, vzájemná pomoc a podpora. Věnujeme se neformálním vztahům dětí ve třídě a snažíme se je nasměrovat prosociálně.

3.4. Organizace vzdělávání

Náš denní řád je dostatečně pružný, snažíme se reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby, ovšem ne vždy to jde, pracujeme na zlepšení. Do programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Plně se věnujeme dětem a jejich vzdělávání. Děti v naší MŠ nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí. Snažíme se dbát na jejich soukromí-možnost uchýlit se do klidného koutku. Děti mají dostatek času i prostoru na spontánní hru, mohou ji dokončit a později v ní třeba i pokračovat. Hry se snažíme organizovat tak, aby byly děti podněcovány k vlastní aktivitě a k experimentování. Učitelky vytváří podmínky pro individuální, skupinovou i frontální činnost. Plánování vychází z ŠVP, z potřeb a zájmů dětí. Provoz MŠ začíná v 6:15 a končí v 16:45. V době hlavních prázdnin, po domluvě se zřizovatelem, bývá MŠ otevřena první tři týdny v červenci.

3.4.1. REŽIM DNE:

- 6:15 Škola se otevírá, spontánní hra, děti se schází ve třídě Koťátek
- 7:00 Třídu Žabiček si přebírá třídní učitelka a s dětmi odchází do horní třídy
- 8:30 – 9:00 Hygienické návyky, svačina
- 9:00 – 9:30 Činnosti vyplývající z ŠVP/TVP, spontánní nebo řízené
- 9:30 – 11:30 Příprava na pobyt venku, pobyt venku
- 11:30 – 12:15 Hygienické návyky, oběd, hygiena a příprava na odpočinek
- 12:15 – 14:00 Poslech pohádky, odpočinek/spánek; děti, které nespí, se mohou po krátkém odpočinku věnovat klidovým činnostem
- 14:00 – 14:30 Postupné vstávání dětí, hygiena, svačina,
- 15:30 – Spojení tříd
- 14:30 – 16:45 Pohybové hry, grafomotorika, individuální zájmová činnost dětí, rozchod dětí

3.5. Řízení mateřské školy

Povinnosti a pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny. Musíme zapracovat na funkčním informačním systému mezi zaměstnanci, každý týden si uděláme krátké por. Informační systém mezi rodiči je funkční (informační nástěnky, webové stránky MŠ, informační schůzky.) Vedoucí učitel vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy a respektuje, podporuje jejich názor a jejich vzájemnou spolupráci. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu, vyhodnocuje práci zaměstnanců. Pedagogický sbor pracuje jako tým. Plánování pedagogické práce chceme zlepšit, začaly jsme vytvářet průběžně během roku TVP.

MŠ spolupracuje s PPP Znojmo, SPC Znojmo, ZŠ, OSR Břežany, zřizovatelem OÚ Břežany, obcí Mackovice, obcí Čejkovice a hlavně s rodiči. Na spolupráci MŠ a ZŠ nadále pracujeme, pořádáme společné akce, soutěže, oslavy. Naší snahou bude navázat spolupráci i s dalšími vesnicemi, ze kterých k nám nastoupí děti.

3.6. Personální a pedagogické zajištění

Ve škole pracují čtyři kvalifikované pedagogické pracovnice na plný úvazek. Pracujeme podle jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Učitelky se průběžně vzdělávají. Vzhledem k přijímání dvouletých dětí je zde chůva. Ředitelka školy/vedoucí učitelka podporuje profesionalizaci svého týmu a bude sledovat udržení a další růst kompetencí všech pedagogů. Bude vytvářet podmínky pro další jejich systematické vzdělávání. Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti. Zaměstnanci se chovají a pracují profesionálně v souladu

se společenskými pravidly, podílejí se na tvorbě a realizaci ŠVP, tvoří diagnostiku dětí, znají a respektují školní řád. Spolupracujeme s klinickým logopedem, PPP Znojmo, SPC Znojmo, podle potřeby s pediatrií dětí.

O opravy a další potřebné práce se stará pan školník a úklid zajišťuje paní uklízečka. O stravu se stará vedoucí stravování a v kuchyni pracuje jedna hlavní kuchařka a jedna kuchařka pomocná.

3.7. Spolupráce s rodinou

Mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Neustále na vztahu s rodiči pracujeme. Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, rodin a snažím se jim porozumět, vyhovět. Rodiče se mohou podílet na dění v MŠ, mohou se účastnit různých programů. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod. Učitelé rodiče informují o jejich dítěti, domlouvají se na společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost, nezasahují do života a soukromí rodiny.

3.7.1. AKCE PRO RODIČE A PRO RODIČE S DĚTMI:

- Beseda pro rodiče na zač. školního roku
- Konzultace s rodiči na jejich žádost
- Táborák
- Dýňování
- Rozsvěcování vánočního stroměčku u OÚ
- Vánoční besídka
- Vítání jara
- Šipkovaná
- Velikonoční dílničky
- Besídka na Den matek
- Rozloučení s předškoláky

3.8. Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je zajišťováno formou individuální integrace. Uskutečňuje se s pomocí podpůrných opatření v souladu s §16 Školského zákona, která jsou poskytována nad rámec individuálních a organizačních opatření spojených se vzděláváním dětí stejného věku.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

3.8.1. Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Naplňování záměrů a cílů předškolního vzdělávání mateřské školy je v případě vzdělávání dětí se speciálními potřebami přizpůsobeno tak, aby maximálně vyhovovalo potřebám i možnostem těchto dětí. Snahou všech zúčastněných je vytvářet optimální podmínky k rozvoji osobnosti dítěte se speciálními potřebami, jeho učení, komunikace s ostatními tak, aby dosáhlo co největší samostatnosti. Všichni, kteří se podílejí na jejich péči a vzdělávání, volí vhodné metody a formy práce, prostředky vzdělávání, speciální pomůcky a didaktické materiály, které jsou v souladu s přiznanými opatřeními, uplatňují vysoce profesionální postoj a přístup k dítěti. Vytvářejí podmínky pro pozitivní přijetí dětí se speciálními potřebami v komunitě MŠ. Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými opatřeními bereme ohled na to, že jednotlivé děti se ve svých individuálních vzdělávacích možnostech a potřebách liší. Účelem podpory těchto dětí je plné zapojení a využití vzdělávacího potenciálu každého s ohledem na jeho možnosti a schopnosti a zahrnutí podpůrných opatření.

ŠVP je podkladem pro školou zpracovaný Plán pedagogické podpory (PLPP) a pro děti od 2.stupně podpory je školou zpracovaný na základě doporučení ŠPZ Individuální vzdělávací plán (IVP).

MŠ spolupracuje s dalšími odborníky, využívá služeb školských poradenských zařízení, sdílí zkušenosti s kolegy (i z jiných školských zařízení), prohlubuje vzdělání v oblastech zdravotních postižení i sociálních znevýhodnění.

3.8.2. Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

MŠ identifikuje speciální vzdělávací potřeby (učitelky důsledně vedou portfolia a pedagogickou diagnostiku dětí, do konce října identifikují odchylky ve výkonech, chování, projevech dětí, o zjištěných skutečnostech promluví s rodiči dítěte a zároveň tuto skutečnost oznámí vedoucí učitelce MŠ a ředitelce školy.)

Učitelky navrhují podpůrná opatření 1.stupně podpory. Vypracují PLPP.

Plán pedagogické podpory obsahuje: Charakteristiku dítěte (silné, slabé stránky, popis jeho obtíží, případně sociálně-pedagogickou diagnostiku, aktuální zdravotní stav dítěte, další okolnosti ovlivňující nastavení podpory), dále stanovení cílů rozvoje dítěte, podpůrná opatření v rámci domácí přípravy (po dohodě s rodiči), podpůrná opatření jiného druhu (respektování zdravotního stavu dítěte, rodinné situace, vztahových problémů, postavení dítěte ve třídě) a také způsoby a termíny vyhodnocení účinnosti PLPP.

Následně je po dobu 3 měsíců PLPP realizován. Poté učitelky vyhodnotí jeho účinnost. Pokud

se zjistí, že podpůrná opatření stačí, jsou realizována po dobu, kdy jsou efektivní v dosahování stanovených cílů rozvoje dítěte. V případě, že je zjištěno, že podpůrná opatření nestačí a u dítěte nenastalo očekávané zlepšení ve výkonech, zákonný zástupce dítěte na základě sdělení a doporučení školy kontaktuje Školské poradenské zařízení (ŠPZ). Mateřská škola pro účel diagnostiky dítěte v ŠPZ vypracuje zprávu o již poskytnuté pedagogické podpoře, ve které uvede, jaký problém ve vzdělávání dítěte nastal, jaká podpůrná opatření byla uplatňována a jak byla následně vyhodnocena. ŠPZ provede diagnostiku dítěte a na jejím základě stanoví, zda je v kompetenci školy pokračovat v podpůrném opatření 1.stupně (zařízením mohou být navržena i jiná opatření 1.stupně), nebo zda jsou speciální potřeby dítěte natolik závažné, že je třeba využít podpůrná opatření vyššího stupně podpory. Pokud ŠPZ přizná dítěti podpůrné opatření 2.-5.stupně jsou školou dítěti poskytována, vždy však s předchozím písemným informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. Individuální vzdělávací plán (IVP) škola zpracovává zpravidla pro dítě, které má speciální potřeby a je vzděláváno formou individuální integrace. Podkladem pro zpracování IVP je: doporučení ŠPZ, žádost zákonného zástupce dítěte nebo rozhodnutí ředitelky školy. IVP je zpracován bez odkladu, nejpozději do 1 měsíce po obdržení doporučení a žádosti zákonného zástupce dítěte. IVP vypracovávají učitelky. Platnosti IVP stvrzují podpisy učitelky, ředitelka školy, pracovník ŠPZ a zákonný zástupce dítěte. IVP obsahuje: údaje o skladbě druhů, stupňů podpůrných opatření, identifikační údaje dítěte, informace o úpravách obsahu vzdělávání dítěte, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod, forem vzdělávání a hodnocení dítěte, případně úpravy výstupů ve vzdělávání dítěte, údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte, je zde uvedeno jméno pedagogického pracovníka ŠPZ, se kterým škola spolupracuje.

3.8.3. Podmínky vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními

MŠ zajistí pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními podmínky s ohledem na jejich vývojová a osobnostní specifika. Učitelky diferencují a individualizují vzdělávací proces při plánování a organizaci činností, volbě obsahu, metod i forem vzdělávání, realizují stanovená podpůrná opatření, spolupracují se zákonnými zástupci dětí, školským poradenským zařízením a dalšími odborníky mimo oblast školství. Mateřská škola zajistí snížení počtu dětí ve třídě a případnou přítomnost asistenta pedagoga v souladu a možnostmi platné legislativy.

3.8.4. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, budou podporovány učitelem mateřské školy při osvojování českého jazyka. Učitelky dbají na včasné podpoře jazyka, ihned po samotném nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou na tyto děti berou ohled. Současně kvůli tomu učitelky uzpůsobí didaktické postupy a děti cíleně podporují v rozvoji jazyka.

V případě 4 a více cizinců v MŠ je potřeba zřídit skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka učitelky mohou využít podpůrného materiálu Kurikula češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Nadání je soubor schopností, které umožňují jedinci dosahovat výkonů nad rámec běžného průměru populace. Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání mimořádně nadaných žáků je významné proto, že mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na něž je třeba reagovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky. Při identifikaci nadání se uplatňují metody pedagogické, psychologické, pedagogicko-psychologické i laické. Jde především o pozorování žáka při práci, rozbor výsledků práce a portfolio žáka, hodnocení úloh, rozhovory se žákem a jeho rodiči.

Učitelky zpracovávají pedagogickou diagnostiku každého dítěte, pozorují jejich chování i zájmy, uplatňují individuální přístup ve vzdělávání. Dětem, které v průběhu vzdělávání projevují známky nadání, věnují učitelky zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projev nadání smysluplně uplatnil a dále rozvíjel s ohledem na individuální možnosti dětí.

V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, postupujeme podle těchto pravidel:

- Spolupráce s rodiči při zpracovávání plánu pedagogické podpory.
- Doporučení rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení.
(Do doby než vyšetření proběhne, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP.)
- Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a ŠPZ.

Má-li být naše práce s nadanými dětmi předškolního věku efektivní a úspěšná, musíme dodržovat tato pravidla:

- Pozorně naslouchat
- Nenutit nadané dítě do komunikace
- Dávat prostor pro prezentaci dítěte
- Nebýt v komunikaci s dítětem autoritativní
- Provádět společné hodnocení činností

Vzdělávání nadaného a mimořádně nadaného dítěte uskutečňujeme podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu školy.

IVP obsahuje:

- Doporučení školského poradenského zařízení
- Psychologické a speciálně pedagogické vyšetření a diagnostiku, která blíže popisuje oblast, typ a rozsah nadání
- Způsob poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému dítěti
- Vzdělávací model, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání dítěte, časové a obsahové rozvržení vzdělávání, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů.
- Seznam doporučených učebních pomůcek a materiálů
- Určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat
- Určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání nadaného dítěte

3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělou osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky. Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity. Pokud se v mateřské škole vzdělávají děti mladší tří let, potřebují i podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče a srozumitelná pravidla. V naší MŠ máme chůvu, která se dětem do tří let věku individuálně v době 07:00-15:30 věnuje.

- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí, zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek.
 - Odpočinek na lehátku odpovídá potřebám dítěte, nebudíme jej násilím. Dítě, které vstane dřív, odchází ke stolečku, kde si maluje nebo zvolíme individuální činnost. V průběhu dne má dítě dostatek možností k individuálnímu průběžnému odpočinku.
 - Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Umyvadla, toalety, ručníky jsou výškově přizpůsobeny. V obou umývárkách je sprchový kout.
 - Šatny jsou dostatečně prostorné pro náhradní oblečení či hygienické potřeby.
 - Třídy jsou vybaveny podnětnými a bezpečnými hračkami a pomůckami pro dvouleté děti, nabídku budeme doplňovat v průběhu roku.
 - Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
 - Vytváříme podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
 - Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
 - Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
 - V MŠ jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.
 - Organizace ve třídách je uzpůsobena k co největšímu možnému překrytí pedagogických pracovníků – doba řízených činností, vycházky, oběd.

4. Organizace vzdělávání

I. třída (Koťátka) se nachází v přízemí, je dostatečně prostorná, světlá. Je to třída smíšená, od 2 do 6 let. Ve třídě je pět stolečků s židličkami, z čehož jeden stoleček slouží výhradně k výtvarné potřebě dětí. V herně je kout na uložení lehátek a kout s regálem na lůžkoviny. Před třídou se nachází toalety a umývárna, z ní procházíme do šatny. Šatna slouží k převlékání dětí a k informovanosti rodičů pomocí nástěnek. Všechny prostory jsou pravidelně umývány, desinfikovány, je zde pravidelně větráno. Velikostně třída odpovídá danému počtu dětí. Druhá učitelka přichází před pobytem dětí venku. Na pobyt venku, oběd a na přípravu dětí na odpočinek a poslech pohádky jsou dvě učitelky. Dolní třída je v provozu od 6:15 do 16:45, ráno se zde schází i děti z horní třídy.

II. třída (Žabičky) je v patře, dochází sem děti ve věku od 2 do 6 let. Před schody do patra je malá před šatna, kterou děti využívají v případě špatného počasí-mokro, bláto. Před třídou je šatna, která slouží k převlékání dětí a k informovanosti rodičů pomocí nástěnek, následuje umývárna s toaletami, třída a herna. Ve třídě počet stolů a židliček odpovídá počtu přijatých dětí. Opět jeden stoleček slouží k výtvarné potřebě dětí. Herna je světlá s dostatečným prostorem pro všechny aktivity dětí. Horní třída je v provozu od 7:00 do 15:30, pak se horní třída přesune dolů. Druhá učitelka přichází na dobu pobytu venku.

V obou třídách dbáme na to, aby se děti co nejvíce osamostatnily. Aby se dokázaly samy domluvit, pracovat ve skupinách, aby se pouštěly samy do různých činností. Nemít strach říct svůj názor, své přání, uměly si třeba i postěžovat na to, co se jim nelíbí. Pracujeme s komunitními i s diskuzními kroužky. DK uplatňujeme častěji, ale i KK jsou nedílnou součástí naší práce. Dětem nabízíme denně dostatek činností, ze kterých si mohou libovolně a naprosto svobodně vybrat podle toho, jak je zaujmou. Vedeme děti ke kooperativnímu učení, což znamená, že na daných úkolech spolupracují, učí se úkoly a role rozdělovat, učí se pomáhat jeden druhému, radit si a vyvíjet společné úsilí. Zároveň děti vedeme k samostatnému řešení problémů v praktických situacích. Požadujeme, aby se děti naučily hodnotit, popřípadě kontrolovat svoji nebo společnou práci. Ve výchově upřednostňujeme prožitkové učení, které vychází přímo ze zkušenosti a prožitku dětí. Toto učení je pro děti nejvíce přirozené.

Zaměření našich tříd je částečně na ekologii, vzhledem k místu, ve kterém se naše škola nachází, a převážně na obnovování, udržování a uctívání lidových tradic. Děti o tradicích učíme, zapojujeme je do různých akcí i s rodiči, dalšími příbuznými a občany ze vsi. Advent-rozsvěcování vánočního stromu, Velikonoce-dílničky, Vítání jara, Pálení čarodějnic, ...

Dále se zaměřujeme na výtvarnou výchovu-snažíme se děti seznámit s různými výtvarnými technikami, ať už tradičními či netradičními.

Děti mají vlastní portfolio, kam mohou vkládat své omalovánky, výkresy či pracovní listy na jejich uvážení. S odstupem času do portfolio nahlíží, prohlíží si ho, vzpomínají, co a jak jsme dělali, starší děti už často dokáží porovnat kvalitu své práce dříve a v současnosti.

Děti jsou do naší MŠ přijímány dle předem stanovených kritérií, která jsou dostatečně dlouhou dobu před zápisem zveřejněna na webových stránkách školy, informační desce OÚ, nástěnkách v MŠ. Zápis probíhá v měsíci květnu a přednostně jsou přijímány děti z Břežan. Zákonný zástupce má však právo požádat o přijetí k předškolnímu vzdělávání kdykoliv během roku. Pokud to kapacita školy umožňuje, jsou děti v průběhu roku přijímány.

Umožňujeme sourozencům, aby si napomáhaly v adaptaci na školní prostředí. Pokud je starší sourozenec v jiné třídě, může být po nezbytně dlouhou dobu pro adaptaci ve třídě mladšího sourozence.

Naše MŠ je spádová pro děti z Břežan a Mackovic, ovšem pokud to kapacita dovoluje, přijímáme děti i z jiných vesnic, jako jsou například Čejkovice nebo Pravice. Ve školním roce 2020/21 nám přibyly děti i z Drnholce, Hrušovan nad Jevišovkou či Litobratřic.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

„Jaro, léto, podzim, zima, v naší školce je vždy prima!“

Rámcové cíle v souladu s RVP PV:

- Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- Osvojení základních hodnot, na nichž je založena naše společnost
- Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Školní vzdělávací program jsme vytvořili dle našich zkušeností, podmínek a možností. Základem však bylo pečlivé prostudování RVP PV.

Vzdělávací záměr:

- Rozvoj osobnosti dítěte, jeho individuality
- Rozvoj a podpora vztahu k sobě i druhým v souladu s lidskými hodnotami
- Rozvoj vzdělávacího potenciálu s citovým postojem k ostatním lidem, rodině, přírodě, člověku a jeho práci
- Rozvoj samostatnosti dítěte a jeho zdravého sebevědomí
- Vedení dětí ke zdravému životnímu stylu

Naše MŠ je zařízení sloužící dětem a jejich vzdělávání. Vytváříme dítěti takové vzdělávací podmínky, aby dostatečně rozvíjelo svůj všestranný potenciál a na konci předškolního věku disponovalo požadovanými kompetencemi.

Každé dítě s odkladem bude mít/má vypracovaný IVP.

Zaměříme se více na činnosti předškoláků - budeme pokračovat v Edukativně stimulačních skupinkách. Práce s dětmi probíhá v odpoledních hodinách a podmínkou je účast někoho z rodiny (rodič, prarodič, dospělý sourozenec, ..).

Více se zaměříme na logopedickou prevenci, kterou se snažíme zařazovat do každodenních činností.

Při každodenních vzdělávacích činnostech se řídíme několika pravidly:

- Prospěch dítěte v každé situaci
- vést dítě cílevědomě a poskytovat dobré základy do života
- Respektovat individualitu - každé dítě je jiné, má jiné potřeby a učí se jiným tempem
- Podporovat způsob práce, který je pro jedince příznivý a přirozený
- Klást velký důraz na prožitky a pocity
- Poskytovat možnosti a příležitosti experimentovat, samo si věci vyzkoušet a samo se rozhodnout (umožnit výběr z více možností)
- Rozvíjet vztah dítěte ke svému okolí, přírodě, k lidem a lidským společenským a kulturním hodnotám
- Umožnit maximální pohybové aktivity
- Rozvíjet schopnost komunikace

Metody práce: *slovní, názorné i praktické*

- Hra
- Prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi
- Situační učení
- Spontánní učení (princip přirozené nápodoby)

Formy práce: komunikační kruh, diskusní kruh, besedy, divadla, přednášky, encyklopedie, CD, DVD, tematické vycházky, výlety, domácí dobrovolné a kreativní úkoly s rodiči, ...

Postupně směřujeme k vytváření základů klíčových kompetencí:

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence činnostní a občanské

6. Vzdělávací obsah

INTEGROVANÉ BLOKY:

- 6.1. Poznávání sebe sama
- 6.2. Dobrou radu ti dám, nejsi na světě sám
- 6.3. Letem, světem
- 6.4. Jen si děti všimněte, co je krásy na světě
- 6.5. Zelenina s ovocem dají na frak nemocem

- 6.1. Poznávání sebe sama

Klíčové kompetence:

K učení

- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- Učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

K řešení problémů

- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

Sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

Činnostní a občanské

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Dítě a jeho psychika

1. Jazyk a řeč
 - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
 - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
 - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
 - rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
 - rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
 - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
 - osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
 - vytváření základů pro práci s informacemi
3. Sebepojetí, city a vůle
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
 - získání relativní citové samostatnosti
 - rozvoj schopnosti sebeovládání
 - rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
 - rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
 - rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
 - získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika

1. Jazyk a řeč
 - správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
 - vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
 - vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
 - domluvit se slovy i gesty, improvizovat
 - porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
 - formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
 - učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
 - učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
 - sledovat a vyprávět příběh, pohádku
 - popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
 - chápat slovní vtip a humor
 - sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
 - utvořit jednoduchý rým
 - poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
 - rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
 - sledovat očima zleva doprava
 - poznat některá písmena a číslice, popř. slova
 - poznat napsané své jméno
 - projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
 - záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
 - poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
 - přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
 - zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
 - vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
 - postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
 - chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
 - chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer,

jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

3. Sebepojetí, city a vůle

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněná a zdůvodněná povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné

- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- cvičení v projevu citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)

6.2.

Dobrou radu ti dám, nejsi na světě sám

Klíčové kompetence:

K učení

- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

K řešení problémů

- Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

Komunikativní

- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

Sociální a personální

- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské

- učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dílní vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Dítě a jeho psychika

4. Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

5. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

6. Sebepojetí, city a vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Dítě a jeho psychika

1. Jazyk a řeč

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (ted', dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
3. Sebepojetí, city a vůle
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
 - uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
 - rozhodovat o svých činnostech
 - ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
 - vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
 - uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
 - přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
 - prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
 - vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
 - respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněná a zdůvodněná povinnosti
 - zorganizovat hru
 - uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
 - prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
 - být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
 - těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
 - zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

Dítě a svět

- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Vzdělávací nabídka:

- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého – činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije
- rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

6.3.

Letem světem

Klíčové kompetence:

K učení

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

K řešení problémů

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

Komunikativní

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

Sociální a personální

- chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

Činnostní a občanské

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Dítě a jeho psychika

7. Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

8. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

9. Sebepojetí, city a vůle

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s

grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika

1. Jazyk a řeč

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
 - pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
 - vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
 - vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
 - domluvit se slovy i gesty, improvizovat
 - porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
 - formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
 - učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
 - učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
 - sledovat a vyprávět příběh, pohádku
 - popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
 - chápat slovní vtip a humor
 - sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
 - utvořit jednoduchý rým
 - poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
 - rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
 - sledovat očima zleva doprava
 - poznat některá písmena a číslice, popř. slova
 - poznat napsané své jméno
 - projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- ### 2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
 - záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představitost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

3. Sebepojetí, city a vůle

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)

- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý
- jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všítat si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice

6.4.

Jen si děti všimněte, co je krásy na světě

Klíčové kompetence:

K učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

K řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

Komunikativní

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Činnostní a občanské

- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Díličí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

7. Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

8. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi

9. Sebepojetí, city a vůle

- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Dítě a společnost

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Dítě a jeho psychika

1. Jazyk a řeč

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

3. Sebepojetí, city a vůle

- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněná a zdůvodněná povinnosti

- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

Dítě a společnost

- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Dítě a svět

- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Vzdělávací nabídka:

- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobní bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

6.5.

Zelenina s ovocem, dají na frak nemocem

Klíčové kompetence:

K učení

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení

Sociální a personální

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

Činnostní a občanské

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

6. Jazyk a řeč

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

7. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

8. Sebepojetí, city a vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Dítě a svět

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika

1. Jazyk a řeč
 - správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
 - pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
 - popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
 - rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
 - poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
 - přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
 - zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
 - vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
 - chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
3. Sebepojetí, city a vůle
 - vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
 - uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
 - zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

Dítě a svět

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovňovací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)

- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

7. Evaluační systém

UČITELKY:

- Každodenní hodnocení vzdělávací nabídky - *společně s dětmi, případné dělání si poznámek*
- Evaluace po plánu – dle vzoru, viz.příloha
- Diagnostika rozvoje dítěte - *průběžné slovní hodnocení, popřípadě písemné záznamy, 2x za půl roku záznam do tabulky rozvoje dítěte dle diagnostiky ; vytváření portfolia dětí; vedení dětí k sebehodnocení*
- Hodnocení výsledků vzdělávání dětí - *naplňování cílů programu – hodnocení ŠVP 2x za rok*

VEDOUCÍ UČITELKA:

- Průběžná kontrolní činnost učitelek (dodržování řádu života dětí v MŠ, vedení diagnostiky a portfolia, činnosti s předškoláky, dodržování pedagogických zásad, respektování přirozených potřeb dětí)
- Hospitace 2-3x ročně
- Hodnotící + evaluační zpráva
- Dotazníky pro rodiče 1x za rok